

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Energiemarkten en energiehandel in Holland in de late middeleeuwen

Cornelisse, C.L.E.

Citation

Cornelisse, C. L. E. (2007, November 7). *Energiemarkten en energiehandel in Holland in de late middeleeuwen*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12429>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12429>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stellingen

bij het proefschrift van C.L.E. Cornelisse, *De energiemarkt en energiehandel in Holland in de late middeleeuwen*

1. Het vervenen van veenland tot turf was van groot belang voor de welvaart op het Hollandse platteland in de late middeleeuwen.
2. De energiemarkt in Holland werkte in de late middeleeuwen reeds als één, redelijk goed geïntegreerde markt.
3. De Zeeuws geruchtmakende artikel over het grote belang van turf voor de welvaart van de Republiek in de Gouden Eeuw ontmoette veel kritiek. Echter voor het gewest Holland lijkt de schatting van De Zeeuw van het energieverbruik reeds in de late middeleeuwen bewaarheid te zijn geworden.
(J.W. de Zeeuw, 'Peat and the Dutch Golden Age. The historical meaning of energy attainability', in: *A.A.G. Bijdragen*, 21 (1978) 3-31).
4. Uniformering van maten zoals die voor turf in Holland in de late middeleeuwen kon slechts tot stand komen door invoering van centraal bepaalde maten in verband met belastingheffing.
5. Energieverbruik is, zoals in het heden ook in de middeleeuwen een maat voor de ontwikkeling van de welvaart. Bij vergelijking van het energieverbruik over langere tijdsperioden dient gecorrigeerd te worden voor de verbetering van de efficiëntie van het stookproces onder invloed van technologische ontwikkelingen in de stooktechnieken.
6. De exploitatie van veen voor turf was belangrijker voor de economie van de middeleeuwse samenleving in Holland dan de exploitatie van het Groninger aardgas voor de huidige Nederlandse economie.
7. De turfbronnen in Nederland werden in een tijdvak van meer dan 600 jaar geëxploiteerd, terwijl naar verwachting de wereldwijde oliebronnen in minder dan 200 jaar uitgeput zullen raken.
8. Het idee dat boeren door het ministerie van landbouw ook als hoeders van de natuur worden beschouwd is een contradictio in terminis.
9. De gefragmenteerde bestuursstructuur in de Randstad is in feite terug te voeren op die in de late middeleeuwen in Holland.
10. Na de productiefactoren land, arbeid en kapitaal heeft nu ook de natuur een prijs. Het gevaar van een dergelijk prijsmechanisme is niet denkbeeldig. De natuur is inwisselbaar noch reproduceerbaar en is dus met geen geld te betalen.
11. Het onderbrengen van hoogheemraadschappen onder de politieke verantwoordelijkheid van provinciale staten zal het bestuur en beheer effectiever noch efficiënter maken.
12. De tegenwoordige mens kan milieubewust vliegen door een certificaat te kopen voor boomaanplant. In de middeleeuwen werden reeds bomen aangeplant uit ecologische redenen na het vervenen van land voor brandstofproductie. Het verschil zit in de tastbaarheid, zichtbaarheid en betrokkenheid, die er wel voor de middeleeuwse aanplant was maar niet voor de huidige.
13. De benaming van archieven, en in mindere mate de aanduidingen van inventarissen en toegangen lijkt een halfwaardetijd te hebben van enkele jaren. Het maakt het werk voor huidige en toekomstige historici er niet makkelijker op.
14. De politiek op centraal niveau overschat systematisch het resultaat van nota's en wetgeving. Daar de doelmatigheid daarvan nauwelijks zichtbaar is binnen de periode tussen verkiezingen worden politici onvoldoende afgerekend op het resultaat van hun eigen acties.
15. Het belang van politiek in de maatschappij wordt overdreven door de onevenredig grote publiciteit die erover wordt gemaakt.